

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ
ТАЛАС ОБЛУСУ
БАКАЙ-АТА РАЙОНУ
КҮМҮШТАК
АЙЫЛ АЙМАГЫНЫН
АЙЫЛДЫК КЕҢЕШИ

КЫРГЫЗСКАЯ РЕСПУБЛИКА
ТАЛАССКАЯ ОБЛАСТЬ
БАКАЙ-АТИНСКИЙ РАЙОН
АЙЫЛНЫЙ КЕНЕШ
КУМУШТАКСКОГО
АЙЫЛНОГО АЙМАКА

ТОКТОМ

2026-жылдын 17-февралы №5

Боо-Терек айылы

2026-жылга карата жайыттарды пайдалануу боюнча планын жана 2025-2029-жылдарга карата жайыттарды башкаруу жана пайдалануу боюнча планын бекитүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын Жер кодексинин 21-беренесинин негизинде Күмүштак айылдык кеңешинин депутаттарынын XIV сессиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Күмүштак айыл аймагынын 2026-жылга карата жайыттарды пайдалануу боюнча планы №1 тиркемеге ылайык бекитилсин.
2. Күмүштак айыл аймагынын 2025-2029-жылдарга карата жайыттарды башкаруу жана пайдалануу боюнча планы №2 тиркемеге ылайык бекитилсин.
3. Бул токтомдун аткарылышын камсыздоо жагы Күмүштак айыл өкмөтүнүн башчысына милдеттендирилсин.
4. Токтомдун аткарылышын көзөмөлдөө жагы бюджет, экономика, муниципалдык менчик, инвестиция, ишкердик иш жана тышкы экономикалык байланыштар боюнча туруктуу комиссиясына жүктөлсүн.

Төрага

Б.Акматов

Тиркеме №1

Күмүштөк айылдык кеңешинин
2026-жылдын 17-февралындагы
XVI сессиясынын №5 токтому
менен бекитилген

**КҮМҮШТАК АЙЫЛ АЙМАГЫНДАГЫ ЖАЙЫТТАРДЫ 2026-ЖЫЛГА КАРАТА
ПАЙДАЛАНУУ БОЮНЧА ПЛАНЫ**

1. Айыл өкмөттүн социалдык экономикалык характеристикасы

№	Көрсөткүчтөр	Единица	Жалпы
1	Элдин саны	Киши	12681
2	эркек		6651
	аял		6011
3	Кожолуктун саны	Короо	640
4	Айыл өкмөттүн жалпы аянты,	га	46681
5	Жалпы жайыт аянты	га	23500
6	Токой чарбадан пайдаланган жайыт	га	1066
7	Узак мөөнөттүү пайдалануудагы жайыт	га	11072
8	Малдын саны	баш	
9	Кой, эчки	баш	26637
10	Жылкы	баш	904
11	Төө	баш	-
12	ИИМ	баш	2347
13	Топоз	баш	40
14	Жалпы шарттуу баш	баш	16492

2. Айыл өкмөттүн иштөө графиги

№		Иш-Чаралар	Айлар												жооптуулар	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1		Жергиликтүү коомдоштуктун чогулушу														Айыл өкмөтү,
2		а/а млын саноо														Айыл өкмөтү, муниципалдык ишканалар

3		Жана башка иш чаралар																		Айыл өкмөтү, муниципалдык ишканалар
4																				

3. Жайыт пайдалануу сезону

№	Сезондор	Мал жаюу/колдо багуу мөөнөттөрү	Күндүн саны	Эскертүү
	Жазгы	01.04.-31.05.	61	Жаз мезгилинен кеч күзгө чейин мал жайытта багылат
	Жайкы	01.06.-31.08.	92	
	Күзгү	01.09.-15.11.	76	
	Кышкы	16.11.-31.03.	136	Кыш мезгилинде мал адатта короодо багылат

4. Жайыттарга мал башынын иш жүзүндөгү саны

№	Участоктун аталышы	Малдын түрү	Саны	Коэффиц иенти	ШМБ	Суткалык талап кылуу күнүнө 7,5 кг.	1 күндүк кургак затка болгон муктаждык күн/(кг)
			С	Д	Е=С*Д	F	К=Е* F
1		ИММ	425	1,00	425	7,5	3187,5
2		Жаш мал (1жашка чейин)					
3		МММ	19990	0,2	3998	7,5	299985
4		Жылкы	53	1,0	53	7,5	397,5
5		Жаш жылкы (1 жашка чейин)					
		Баардыгы	20468		4476		33583,5
		Кургак заттын жылдык керектелниши					150319746

Жайыттарды пайдалануунун учурдагы жана пландалган системасы.

№	Участкалардын аталышы	Жалпы аянты (га)	Планга чейин (факт)			Планда кийин		
			Жайыттын сыйымдуулугу ШМБ сезонго	Жайылуучу мал ШМБ	Жүк %	Жайыттын сыйымдуулугу ШМБ сезонго	Жайылуучу мал ШМБ	Жүк %
Жаз. Жайыт мезгили			61 күн (01.04-31.05)			46 күн (16.04-31.05)		
1	Эчкили-Тоо	3582	17910	17910	80%	14328	32238	80%
2	Четинди	5339	26695	26695	65%	21356	48051	65%
Жай. Жайыт мезгили			92 күн (01.06-31.08)			92 күн (01.06-31.08)		
3	Чаткал	4835	24175	24175	96%	23208	47383	96%
4	Кумуштак	3050	15250	15250	92%	14030	29280	92%
Күз. Жайыт мезгили			76 күн (01.09-15.11)			76 күн (01.09-15.11)		
5								
6								
Кыш. Жайыт мезгили			136 күн (16.11-31.03)			151 күн (16.11-15.04)		
7	Эгиз сай	1162	190	135	78%	190	135	78%
8	Буркут уя	583	145	130	90%	145	130	90%

5. Жайыттын пайдалануунун календарлык планы

№	Жайыт участокторунун аталышы	Жайыт пайдалануучулардын аты жөнү	Шарттуу мал башы	Сыймдуулугу	Мал жаюу күнү
Жай					
1	Арпа тектир	Сыдыкбаев Советбек	1000	4000	120
2	Арпа тектир	Бозтумак у. Адилет	1300	4000	120

Кыш					
1	Эгизсай	Алашбаев Ашым	350	5810	60
Жаз					
1	Четинди	Корчубеков Надырбек	500	11000	60

БЮДЖЕТ.

6. Жайыттарды мал жаюу жана башка максаттарда пайдалануунун жыйымдары

Жайыттарга мал жайып пайдалангандык үчүн жыйым				
№	Малдын түрү	Саны	1 башка, жайыт пайдалангандык үчүн жыйым	Жылга, төлөмдүн жалпы суммасы
1.	ИММ	425	100	42500
2.	ИИМ (жаш малы)			
3.	Жылкы	53	120	6360
4.	Тай			
5.	Кой-эчки	19990	15	295850
6.	Баардыгы	20468		344710
Бардыгы				
Жайыттарды башка максаттарда пайдалангандык үчүн жыйым				
	Түрү	Аянты, га	Жыйым, сом/га	Жылга, жалпы суммасы
1	Аңчылык			
2	Чөп чабынды			
3	Карьер			
4	Жалпы кендер (кен казуу ж.б.)			
5	Туризм			
6	Атайын техника			
7	Балык чарба			
8	Дары чөп терүү			
9	Антенa (Нур-Телеком, Альфа-Телеком,	0.20		38400

	Скаймобайл,Терра компания)			
				384000
	Баардыгы:	Жалпы сумма:		

Чыгаша бөлүгү

Корсоткүчтөр	Финансы булак. Сом.			Баардык сумма.сом.	Анын ичиде квартал боюнча				
	Башка долборлор	Демөөр чүлөр.	Жергилик түү Бюджет.		I	II	III	IV	
Максааттуу чыгымдар									
Жолдорду реабилитациалоо узундугу 14км	Участоктун аттары.	0	0	14000	14000				0
Өтмө көпүрөлөрдү орнотуу 3 даана				67000	67000				0
Айыл чарба малдарын мобилдик жасалма жол менен уруктандырууну уюштуруу		0							0
Жайыттын абалына МиБ жүргүзүү		0	0						0
Жиргиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын адис		0	0						0
Эчкили жайытына жайыт үрөөнүн себүү. 18 га.				4000	4000				0
Баары	0			85000	85000				

Административдик чыгымдар								
Баардыгы								
Жайыт боюнча адисти кармоо	1							
Эмгек акы (жайыт адиси- 1*9200)*8ай	73600	0						
Соц фонд. (73600*10%=7360сом)	7360	0						
Сапар чыгымдары	0	0						
Атайын техникаларды кармоого	0	0						
Канц товары	4000	0						
Башка чыгымдар	67000	0	0	0	0	0	0	0
Баардыгы	151960	0						
Баардык жыйымдардын жыйынтыгы	728710							

11. Киреше бөлүгү

№ п/п	Көрсөткүчтөр	Суммасы, сом	Квартал боюнча пландык кирешелер			
			I	II	III	IV
1.	Жайытты мал жаюу максатында пайдалануудан түшкөн кирешелер (_____ ШМБ _____ сом)	344710	86177	86177	86177	86177
2.	Жайытты башка максаттарда пайдалануудан түшкөн кирешелер (____га____сом)					
	Баары	344710				
	Башкалар/долбоорлор	0	0	0	0	0
	Башка демөөрчүлөр (АО, элдик салым, ж.б.)	0	0	0	0	0
	Каржы резервдик фонду (КРФ)					
	Баары					
	Жалпы кирешелер	344710				

12. ЖАЙЫТТАРДЫ ПАЙДАЛАНУУ РЕЖИМИ ЖАНА БУЗУУ ҮЧҮН ЖООПКЕРЧИЛИК

1. Ички эрежелери

➤ Мал жаюу мөөнөттөрү

- Жайыт сезону ____ 15-апрельден башталат (күнү жана айы) 9алыскы жайыт.
- Жайыт сезону __ 30-ноябрдан _____ аяктайт.
- Жайлоолорго көчүрүү __ 31-майдан __дан __ 10-июнга __ чейин .
- Жайлоолордон көчүп келүү __ 31-августан _____дан __ 1-ноябрга _____ чейин.
- 15-апрельден 15-сентябрга чейин жакынкы жайыттар эс алууга калтырылат

➤ Жайыт сезонунда колго алын калуугу уруксат берилген малдын саны: ИММ- __ 1 __; ат - __ 1 __; кой, эчки - __ 3 __;

➤ Жайыт акы төлөөнүн мөөнөттөрү

Жайыт билети үчүн:

50% - 15-апрелден кечиктирилбестен;

50% - 1-ноябрдан кечиктирилбестен;

Жайытты башка максатка пайдаланган учурда:

Эс алууну жана туризмди уюштургандар үчүн -

50% - келишим түзүлөөрү менен;

50% - келишим түзүлгөндөн 3 ай аралыгында;

Жайыттарды башка максаттарга пайдалануу үчүн жыйым 100% төлөнөт.

➤ Жайыт билетинде көрсөтүлгөн малдын саны мал санактын маалыматтарына дал келиши керек;

➤ Малчылар жайыт билетинде көрсөтүлгөн гана участокторго мал жаюуга милдеттүү;

Баардык жайыт пайдалануучулар, жайытты пайдалануунун жогоруда көрсөтүлгөн режимдерин аткарууга милдеттүү.

Жогорудагы жайыт режимин бузгандар Кыргыз Республикасынын учурдагы мыйзамдарынын негизинде жоопко тартылышат.

2. Мал жаюу эрежелерин бузгандыгы үчүн жоопкерчилик

Малдары айдоо аянттарына кирген жаныбарлардын ээлерине төмөнкүдөй жаза чаралар колдонулат:

- Эгерде _____ (күнү жана айы) айдоо аянттарына кирген малдарга-----эскертүү

- Эгерде мал жандыктар айдоо аянтына _____ кийин кирсе: ИММ үчүн 1 жолу айып пул 7500 _____ сом, 2 жолу штраф 14000 _____ сом, ал эми анда болбой мал жандыктар айдоо аянттарына түшө берсе анда чыгымды төлөө менен жана иш аксакалдар сотуна өткөрүлөт, аксакалдар соту айып пулдун көлөмүн белгилешет

- Эгерде мыйзам бузуу экинчи жолу кайталанса, төлөмдүн суммасы эки эсеге көбөйөт. Алар мыйзамга ылайык айып пулду төлөөдөн баш

тарткандыгы үчүн жоопкерчилик тартышат.

- Айылдык кеңеш жергиликтүү тургундардын малын баккан чабандарга төмөнкүдөй төлөмдү белгилейт:

1 баш ИММга айына 1000 сом, кой-эчкиге 1 башка айына – 200 сом.

- Ар бир жалданма чабан менен 3 тараптуу келишим түзүлөт (АӨ, жайыт пайдалануучу жана чабан). Чабандар тарабынан малдын акысын өзүм билемдик менен көтөргөндүгү үчүн Кыргыз Республикасынын Укук бузуулар жөнүндө кодексине ылайык жоопкерчиликке тартылат.

Малды каттоого көрсөтпөсө жана башка жактан келген мал эсепке кирбесе эки эсе жайыт акы төлөйт. Ошондой эле жайыт билет албай келишим түзбөй, жайытты пайдаландыгы үчүн укук бузуулардагы колдоонучу штрафтан сырткары ар бир башка эки эсе жайыт акы төлөнөт.

Макулдашылды	Макулдашылды	Макулдашылды	Макулдашылды
МП “Боролдой”	Айл өкмөтүнүн башчысы	ВМЧЖТ РК башчысы	РАӨБ башчысы
району	району	району	району
Колу аты жөнү	Колу аты жөнү	Колу жөнү	Колу жөнү

Тиркеме №2

Күмүштөк айылдык кеңешинин
2026-жылдын 17-февралындагы
сессиясынын №5 токтому
менен бекитилген

**КҮМҮШТАК АЙЫЛ АЙМАГЫНДАГЫ ЖАЙЫТТАРДЫ БАШКАРУУ ЖАНА
ПАЙДАЛАНУУ БОЮНЧА ПЛАНЫ**

2025-2029-ЖЫЛДАРГА КАРАТА (5 жылга чейин)

МАЗМУНУ

1. ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ	3
1.1. Айыл аймагы боюнча маалымат: географиялык орду, климаты, айылдары жана калкы.....	3
1.2. Жер ресурстары.....	3
2. ЖАЙЫТ РЕСУРСТАРЫ, ИНФРАСТРУКТУРА ЖАНА АЛАРДЫН АБАЛЫ	
2.1. Жайыт участкторунун картасы.....	4
2.2. Жайыт ресурстарынын жалпы мүнөздөмөсү (аянты, түшүмдүүлүгү, сыйымдуулугу, абалы).....	5
2.3. Жайыт инфраструктура объектилери жана алардын абалы.....	6
2.4. Климаттын өзгөрүшүн эске алуу менен жайыттардын абалын баалоо анализи.....	6
3. МАЛДАРДЫН САНЫ, АЛАРДЫН ЖАЙЫТКА ЖАНА ДАЯРДАЛУУЧУ ТООТТАРГА БОЛГОН МУКТАЖДЫГЫ.....	7
3.1. Быйылкы жылга шарттуу малдын башы.....	7
3.2. 5 жылга карата болжолдуу шарттуу малдын башы жана тоютка болгон муктаждык..	8
3.3. Сезон боюнча жайыттардагы жана жайыттан башка дагы жер участкторундагы тоюттун көлөмү	9
3.4. Даярдалуучу тоюттун көлөмү	9
3.5. Тоют балансы.....	9
4. 5 ЖЫЛГА КАРАТА ЖАЙЫТТАРДЫ БАШКАРУУ ЖАНА ПАЙДАЛАНУУ, АЛАРДЫ ЖАКШЫРТУУ ЖАНА РЕАБИЛИТАЦИЯЛОО БОЮНЧА ОРТО МӨӨНӨТТҮҮ ПЛАНЫ.....	10
4.1. Фокус топторду сурамжылоонун жыйынтыктарынын негизинде жайыт пайдалануучулардын муктаждыктарын баалоо анализи.....	10
4.2. Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүү боюнча чаралары.....	12
4.3. Жайыттарды иайдалануу планы.....	13
4.4. Башка максаттарда жайыттарды башкаруу жана иайдалануу планы.....	14
4.5. Малдардын ден-соолугун коргоо боюнча чаралар.....	15
4.6. Айлана чөйрөнү коргоо боюнча иш-чаралар.....	17
4.7. Инвестициялар жана иш-чаралар.....	22
4.8. Жайыттарды башкаруу жана пайдалануу боюнча пландын аткарылышына мониторинг жана баалоо жүргүзүү боюнча иш-чаралар.....	24
5. ТИРКЕМЕЛЕР.....	28

1. ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

1.1. Айыл аймак боюнча маалымат -географиялык орду, климаты, айылдары жана калкы

Кумуштак айыл аймагы Талас облусунун борбордук бөлүгүндө жайгашкан.

Кумуштак айыл аймагынын климаты негизинен континенталдуу климаттарга кирет. Июнь айындагы абанын орточо температурасы 21-22 °С, август айында – 21,5-24 °С. Эң суук күндөр январь айына туш келет - - 3 °С тен – 40 °С ке чейин. Өтө ысык аба ырайы июль айында күтүлөт.

Кумуштак айыл аймагында 4(торт) айыл бар. Боо Терек айылы айыл аймактын административдик борбору болуп саналат.

2025жылдын 1-январына карата маалымат боюнча айыл аймактын калкынын саны 12681 адам, түгүндүн саны 2074

Калктын кирешесинин негизги булагы мал чарбасы түзөт. Айыл аймактын калкынын 40 % мал чарбасында эмгектенишет, 55 % -жер иштетүүчүлөр жана 5% башка тармактарда эмгектенишет.

Калктын жана түгүндөрдүн саны тууралуу маалымат

1-таблица

№	Айылдын аталышы	2025-жылдын башына карата	
		Калктын саны (адам)	Түгүндүн саны
1	Боо-Терек	6 582	1 118
2	Кыргызстан	3 121	476
3	Жон-Коргон	637	104
4	Биринчи Май	2 341	376
	Бардыгы:	12 681	2 074

1.2. Жер ресурстары

Айыл аймагындагы жайыт жерлерди кошкондо жер ресурстарынын жалпы аянты **46681 гектарды** түзөт, анын ичинен жайыт 23850га.

Айыл аймакта узак мөөнөттүү пайдалануудагы участоктор бар, ошондой эле жайкы сезондо мал жаюу үчүн Мамлекеттик токой фондунун (МТФ) жайыттарын пайдаланышат. Айыл өкмөтү менен Токой чарбасын башкаруунун аймактык мамлекеттик органынын ортосундагы келишим №1 тиркемеде жана коңшу айыл аймактарынын айылдары.

Төмөнкү 2-таблицада айыл чарба жерлеринин категориялар боюнча аянты көрсөтүлгөн.

2-таблица

№ п/п	Айыл чарба жерлеринин түрлөрү	Айыл аймактын территориясында, га	Алардан башка, убактылуу пайдалануудагы, га			Баардыгы, га
			УМП	МТФ	Башкалардан	
1	Айдоо жерлер	4863				
2	Көп жылдык өсүмдүктөр өстүрүлгөн жерлер	207				
3	Бак-дарактар-бадалдар өстүрүлгөн жерлер	774				

4	Жайыттар	37063	11072			
5	Башка жерлер	28786				
	Жалпы:					

Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жетекчилери жана жооптуу адамдары:

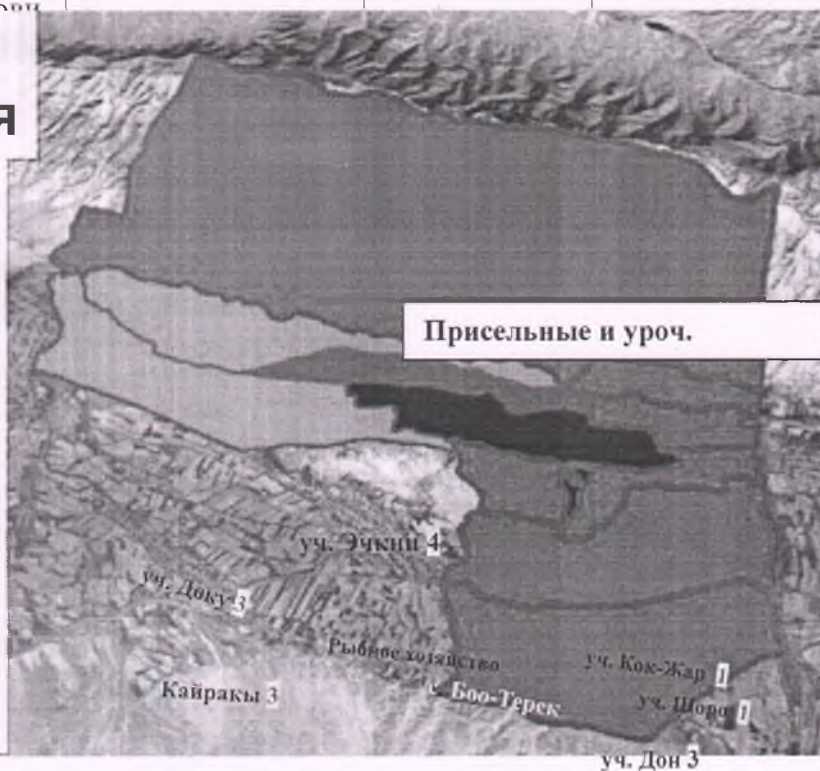
4-таблица

№	Аты-жөнү	Кызмат орду, Мекеме	Электрондук почта	Байланыш телефону
1	Акматов. Б	Жергиликтүү кенештин төрагасы		0507 16 10 61
2	Качыбекова.Ж	Айыл өкмөт башчысы		0772 72 62 63
3	Ногоев Мырзабек	Малдардын ден соолугун коргоо тобунун башчысы		0700 72 15 24
4	Талантбеков Асхат Талантбекович	Жайыт боюнча адис		0704 14 02 02

Сезон ИСПОЛЬЗОВАНИЯ

Обозначения

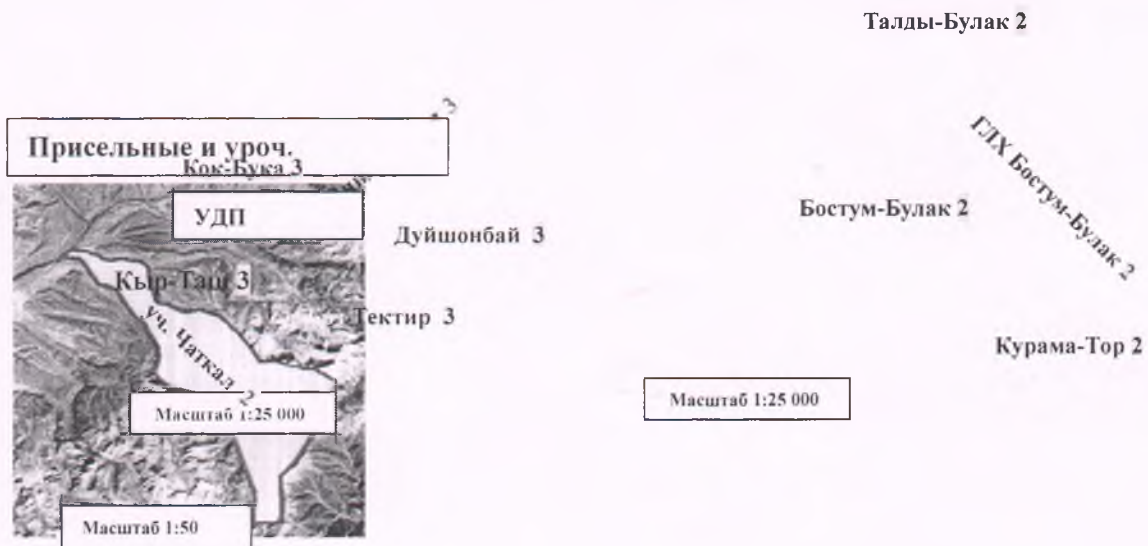
- Весна
- Весна, лето, осень
- Весна, осень, зима
- Круглый год
- Лето
- Лето, осень
- Населенный пункт
- Не используемые
- Рыбное хозяйство

уч. Шалбаа 1

уч. Тегирмен-Сай 2

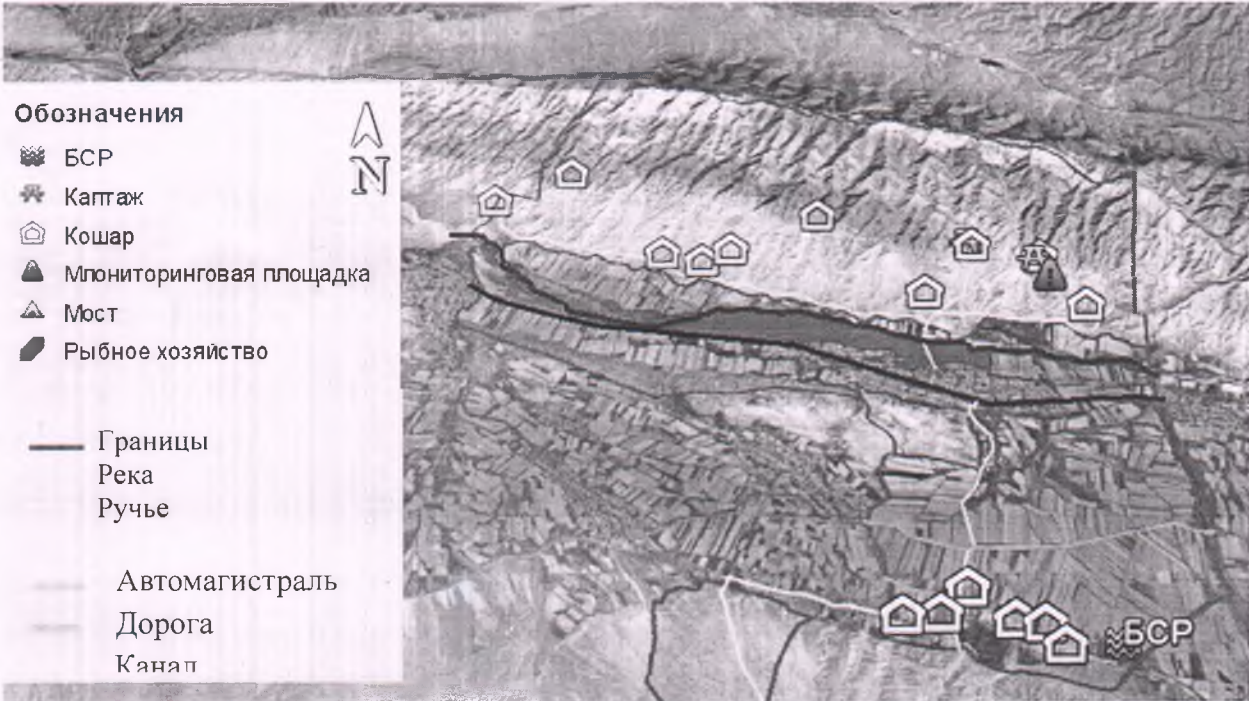

*Толугу менен "Google Earth Pro" программасында

Пастбищные участки.kmz

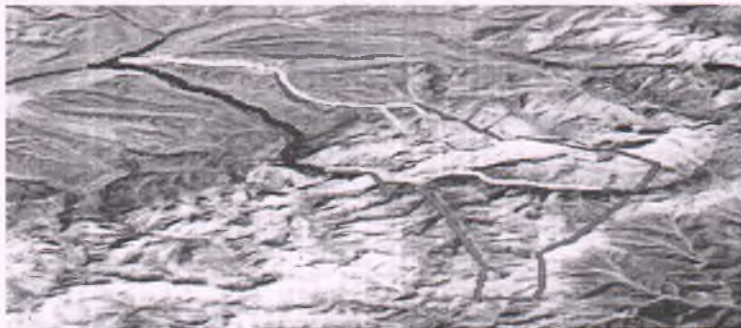
Карта №2

Урочище Четинди

Урочище

№1-карта

Сезонность использования

Обозначения

- Весна
- Весна, Осень, Зима
- Зима
- Лето
- Населенные пункты
- Осень, зима
- Весна, осень

Типы Пастбищ

- 1 – Луговое
- 2 – Лугостепное
- 3 – Степное
- 4 – Пустынно-степное

Уч. Эгиз-Сай 2

уч. Буркут-Уя 2

уч. Чаткал 2

*Толугу менен "Google Earth Pro" Масштаб 1:50 000 *ында*

Пастб Масштаб 1:50 000 *nz*

№2-карта

*Толугу менен “Google Earth Pro” программасында	→ Инфраструктура.kmz
---	---

Жайыт участогунун инфраструктурасы

Карта №2

* “Google Earth Pro” программасында кененирээк	 Пастб. участки.kmz	 Инфраструктура.kmz
--	--	---

Примечание: Мисал катары карта №1 жана 2 Искра айыл аймагыныкы алынды.

2.2 Жайыт ресурстарынын жалпы мүнөздөмөсү (аянты, түшүмдүүлүгү, сыйымдуулугу, абалы)

Кумуштак айыл аймагынын учурдагы жамааттык мал жаюу системасы 16 участкау же жайыттарды башкаруунун 4 зонасын (жайлоолор) камтыйт. Ошондой эле, түшүм жыйналып алынгандан кийин айдоо жерлерге, көп жылдык өсүмдүктөр өстүрүлгөн жерлерге мал жайылат. Ар бир жайлоолордо талаа жана шалбаалуу талаа жайыттары бар. Пайдалануу мезгили боюнча жайыттар жазгы-күзгү, жайкы, кышкы болуп бөлүнөт, бирок чындыгында жайыт мезгилдерге жараша жаз-жай, жаз-жай-кыш; жай; күз-кыш жана жыл бою пайдаланылат.

Кумуштак айыл аймагында колдонулбаган жайыттар бар (эгерде бар болсо)- _____ (участоктун аталышы жана эмнеге колдонулбайт /себебин түшүндүрүү, мисалы: отоо чөп баскан, ууланган, бадалдар өсүп кеткен, таштак, зоокалуу, тик, оор климаттуу жана башка).

Жайыт участокторунун мүнөздөмөлөрү боюнча таблица

№5

№	Участоктун аталышы	Колдонуу сезону (Карта №1)	Жайыттардан башка жерлер, га	Жайыттар, га			Жалпы мал жайылуучу участок, га
				Жалпы аянты	Анын ичинен		
					Колдонулбаганы	Колдонулганы	
1	Кош-Арык	Жаз,Күз	224			224	
2	Тегирмен-Сай	Жаз,күз	98			98	
3	Кок Бука	Жаз күз	932			932	
4	Эчкили	жаз, кыш	3582			3582	
5	кыр Таш	Жаз,Жай	1460			1460	
6	Талды Булак	Жаз, Жай	1457			1457	
7	Бостум Булак	Жаз,Жай	1167			1167	
8	Курама Тор	Жай	352			352	
9	Чаткал	Жай	11072			11072	
10	Чийди-Колот	Жаз	527			527	

11	Ак-Башат	Жаз	663				663
12	Кара Сай	Жаз	418				418
13	Ташты	Жаз, кыш	865				865
14	Сарымсакты	Жай	730				730
15	Шыралжын	Жай	2011				2011
16	Эгизсай	Кыш	1162				1162
17	Буркут уя	Кыш	583				583
18	Карагаты	Жаз	682				682
19	Боз Тектир	Жаз, Жай	956				956
20	Доку	Жаз,куз	489				489
21	дон	Жаз	246				246
22	Эрмеш	Жаз,Ку	162				162
23	Комплек	Жаз,Кыш	311				311
Жалпы:							30149
24	Душонбай	жаз,куз, кыш	734				734
25	Кыртыш	жай,куз,	1460				1460
26	Кой-Таш	жаз	626				626
27	Курама-Тор	жай	352				352
Жалпы:							3172
Жалпы:							33321

Жайыттардын түшүмдүүлүгү, сыйымдуулугу жана алардын абалы

Жайыттардын түшүмдүүлүгү: жайкы ___ц/га; жазгы-___ц/га; кышкы-___ц/га жана күзгү-___ц/га. Түшүмдүүлүгү азыраак жайыт участоктору жыл бою пайдаланыла турчулар. Калктуу конуштарга жакын жайгашкан Четинди (аталышы жазылат) жана жыл бою пайдаланылуучу участокторду кошпогондо, жайыт аянтындагы малдын жүгү жайыт участокторунун сыйымдуулугуна туура келет/келбейт.

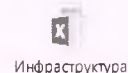
Башкаруу планына ылайык, 2025-2029 жыл аралыгында жайыттардын абалына мониторинг жана баа берүү негизги жайыттын 8 (саны жазылат) участоктору (айылга жакын жайыттар Эчкили Тоо (аталышы) участогунда, Карагайлы (аталышы) жайлоосундагы Улуу Жолчу (аталышы) участкасында) жүргүзүлдү (жайыттардын абалына мониторинг жана баа берүүнүнүн жыйынтыктарын ушул жерден же тиркемеден таанышса болот).

Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоонун жыйынтыктары боюнча мурдагы кургакчыл жылдардын жана малдын ашыкча жайылышынын таасири алдында, Карагайлы (аталышы) жайыт участогу женил деградацияланган (баалоо баллы 58). Калган участоктордун абалы жакшы. Баалоонун орточо баллы 68 % түзөт. (Толук маалымат менен Excel программасында тиркемеден таанышса болот)

2.3 Жайыт инфраструктура объектилерин жана алардын абалы

Айыл өкмөтү түзгөн жумушчу топ айыл аймактын жайыттарындагы инфраструктуранын абалына анализ жүргүздү. Айыл аймактын территориясында ветеринардык аптека, купка жана Беккари чункурчасы бар. Ушул объектилер жакшы абалда жана иштеп жатат. Айыл аймакта жайыттарга алып баруучу 253 км жол бар. Анын ичинен 38 км начар абалда турат. 8 көпүрөлөрдөн 4 көпүрө кооптуу абалда турат. 0 мал суу ичүүчү жайлардын 0 ремонт же калыбына келтирүү талап кылынат.

(Толук маалымат тиркемеде көрсөтүлгөн)

2.4 Климаттын өзгөрүшүн эске алуу менен жайыттардын абалын баалоо анализи

Кумуштак айыл аймагында акыркы жылдары аба ырайынын өзгөрүүсү байкалууда: 2024-жыл кургакчыл болгон, жайы жаан-чачынсыз жогорку температурада болгон. Жайыттарда чөптөр күйүп, кээ бир булактар соолуп, мунун баары малдын продуктуулугуна терс таасирин тийгизген. 2023-жылы жаз-жай айларында жаан-чачындын көп жаашы жайыттардын өсүмдүктөрүнө жакшы таасирин тийгизген, бирок ошол эле учурда, малды жайкы жайыттарга өз убагында айдап чыгууда кыйынчылыктар болгон (төмөн температура, нөшөрлөп жааган жамгыр, сел, дарыялардын толкундуу агымдары аркылуу өтүүдөгү кыйынчылыктар ж.б. байланыштуу жайыттарда чөптөрдүн кеч өсүп чыгууда).

Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин маалыматы боюнча айыл аймагында сел жүрүү коркунучу бар жайыт участкалары Карагайлы, жер көчкү жүрүү коркунучу бар жерлер бар. Бул участкалардагы жайыттарды пайдалануу планын түзүүдө, Кыргызгидромет тарабынан иштелип чыккан аба ырайынын болжолдоолору жана Эрте кабарлоо системасынын маалыматтары колдонулат.

Климаттын өзгөрүшүнө ыңгайлаштыруу боюнча негизги жумуш:

- өзгөчө кырдаалдарды (сел, катуу суук жана жаан-чачындар, жер көчкүлөр, кургакчылык ж.б. дуушар болуучу территориялар) болжолдоо мониторингинин натыйжалары боюнча иш-чараларды пландаштыруу.
- жайыт пайдалануучуларга климаттын өзгөрүшүнүн жайыттарга жана малдын продуктуулугуна тийгизген таасирин түшүндүрүү;
- жайыттардын сыйымдуулугуна жараша мал жаюунун планын иштеп чыгуу менен, ага жылдын аба ырайы да таасир этет;
- деградацияланган участкаларга жайыттарды которуштуруп пайдалануу;
- жайыттарды эс алдыруу жана пайдалануу мөөнөтүн жөнгө салуу;
- инфраструктураны жакшыртуу, куруу жана реабилитациялоо (сарайлар, көп жылдык чөптөрдү себүү, жер семирткичтерди берүү, сугат жерлерин түзүү ж.б.);
- кышкы тоюттандыруу үчүн дагы, кургакчылык учурунда дагы тоюттун камсыздандыруу запастарын көбөйтүү;
- климаттын өзгөрүшүнө ыңгайлашкан жаныбарлардын тукумдук курамын жакшыртуу.

3. МАЛДАРДЫН САНЫ, АЛАРДЫН ЖАЙЫТКА ЖАНА ДАЯРДАЛУУЧУ ТОЮТТАРГА БОЛГОН МУКТАЖДЫГЫ

3.1. Быйылкы жылга шарттуу малдын башы

2025-жылдын 1-январына карата айыл аймакта эсептелип чыккан малдын башы 31479 түзгөн (6-таблица). Малдын бир нече түрү багылат, жана алардын ар бир түрүнө карата күн сайын жана ай сайын канча кургак зат керектелери эсептелген. Жергиликтүү фермерлердин көпчүлүгү негизинен сүт жана эт өндүрүү үчүн бодо мал кармайт. Сүт базарда жана сүт жыйноочуларга сатылат. Жылкыны кымыз өндүрүү жана айыл чарба жумуштарын аткаруу үчүн багышат.

2025-жылга карата малдын башы жана түрүнө жараша тоюттун керектелиши

6-таблица

Тоюттарга негизги муктаждык 1 ШМБ =300 кг (Биримдик А/А 1 уй = 1,13 ШМБ, жылкы = 1,3 ШМБ)						
№	Малдардын түрү	Саны	Кoeffициент*	ШМБ эквиваленти	Суткалык керектөө, кг	Кургак затка муктаждык,
		C	D	E=C*D	F	G=E*F
1	Ири мүйүздүү мал	2 347	1,00	2 347	7,5	17 603
2	Торпоктор (1 жашка чейин)	1 591	0,7	1 114	7,5	8 353
3	Кой-эчкилер	26 637	0,2	5 327	7,5	39 956
4	Жылкылар	904	1,0	904	7,5	6 780
Бардыгы:		31 479		9 692	7,5	72 691
Кургак заттын жылдык керектелиши						26532 124

*Кoeffициент – Малдардын тириүүлөй салмагын аныктоо боюнча ыкмасынын жыйынтыктарынан алынган (2-тиркемени караңыз).

3.2. 5 жылга карата болжолдуу шарттуу малдын башы жана тоютка болгон муктаждык

2025-2029-жылдарга малдын ар кандай түрлөрү боюнча өсүү темпинин негизинде айыл чарба малынын санынын өсүү болжолуна талдоо көрсөткөндөй, орточо жылдык өсүш 85 % түзөт, 2025-жылга карата ШМБ 29680 башты түзөт жана 11096 тонна кургак зат талап кылынат.

7-таблица

№	Малдардын түрү	Орточо жылдык өсүш +/-	Малдын түрү боюнча малдын шарттуу башынын орточо жылдык өсүшү тууралуу маалымат			
			2026-ж.	2027-ж.	2028-ж.	2029-ж.
		%	C=(G*K%)+G	D=(C*K%)+C	E=(D*K%)+D	F=(E*K%)+E
1	Ири мүйүздүү мал	259,6	2 847	2 932	3 020	3 110
2	Торпоктор (1 жашка чейин)	146,1	1 218	1 269	1 322	1 377
3	Кой-эчкилер	2311,8	16 863	17 199	17 542	17 892
4	Жылкылар	84,8	953	909	867	827
5	Тайлар (1 жашка чейин)	68,2	526	596	676	766
Баардыгы ШМБ		2870,4	22 407	22 905	23 426	23 971
ШМБ кургак затка болгон муктаждыгы жылдар боюнча			8 393	8 586	8 793	9 015

**3.3. Сезон боюнча жайыттардагы жана жайыттан башка дагы жер
участокторундагы тоюттун көлөмү**

8-таблица

Сезон	Жалпы аянты, га	Жайыттар			Жайыттардан башка жерлер			КЗ баардык дүн түшүмү, кг	Коэффициентти эске алуу менен керектелген КЗ, кг
		Аянты	Түшүмдүүлүгү * КЗ кг/га	КЗ дүн түшүмү, кг	Аянты	Түшүмдүүлүгү * КЗ кг/га	КЗ дүн түшүмү, кг		
Жазгы	4 000	4 000	2 000	8000 000	0		0	8000 000	4000 000
Жайкы	6 000	6 000	4 000	24000 000	0		0	24000 000	12000 000
Күзгү	4 000	4 000	2 000	8000 000	0		0	8000 000	4000 000
Кышкы	2 000	2 000	1 800	3600 000	0		0	3600 000	1800 000

Ар бир жайыттын орточо түшүмдүүлүгү (жайыттарда жана жайыт участкарунан башка жерлерде тоюттун болушун сезон боюнча эсептөөдө жана талдоодо) ар бир чарчы метрге бааланган. кургак заттар таразага тартылып, колдо болгон чөптү аныктоо жана кг/га негизинде бааланган. Жайыттарда жаюунун жол берилген ченемдери орто эсеп менен 50-60% түзөт.

3.4 Даярдалуучу тоюттун көлөмү

Даярдалуучу тоюттун түшүмдүүлүгүнүн маалыматы 2025-ж. статистикалык маалымат боюнча алынды.

9-таблица

№	Тояттун түрү	Айдоо жерлердин аянты, га	Түшүмдүлүк, кг/га	Дүн жыйым, в кг	1 күнгө/ ШМБ	1 айга/ ШМБ	Короодо кармоо мезгили/ ШМБ
		С	Д	Е=С*Д	F=E/7,5кг	G=E/(7,5*30,4)	H=E/(7,5*131күн)
1	Көп жылдык чөптөр (Эспарцет. беде 3-4 чабык)	489,0	6 897,1	3372 700,0	449 693,3	14 792,5	3 432,8
2	Чөп чабынды (табигый)	11,0	1 927,3	21 200,0	2 826,7	93,0	21,6
3	Арпа саманы	10,0	980,0	9 800,0	1 306,7	43,0	10,0
4	Буудай саманы	3,0	1 316,7	3 950,0	526,7	17,3	4,0
5	Жүгөрү саманы	59,0	6 796,6	401 000,0	53 466,7	1 758,8	408,1
6	Төө буурчак саманы	2 285,0	527,2	1204 620,0	160 616,0	5 283,4	1 226,1
	Бардыгы	2 857,0	3 689,0	5013 270,0	668 436,0	21 988,0	5 102,6

3.5 Тоют балансы

Жайыттардын түшүмдүүлүгүнө жана колго даярдалуучу тоюттардын көлөмүнө жүргүзүлгөн анализге ылайык, айыл аймакта жайыт жана даярдалуучу тоюттар жетиштүү өлчөмдө камдалган. Малды кыш мезгилинде тоют менен камсыздоо үчүн жетиштүү көлөмдөгү тоют даярдалат, анткени айдоо аянттары айыл аймактын ар бир тургунуна малды багууга жетиштүү өлчөмдөгү жер үлүшү бөлүнүп берилген.

2026-жылга карата жана ар бир мезгилге жараша тоют балансы

10-таблица

Мезгилдер	Күндөр	Тоют ресурстары	Малдын тоютка болгон муктаждыгы	Колдо бар тоюттун көлөмү	Камсыздуулук +/-	Тоют камсыздуулугу
			D	E	F=D-E	G=E/D*100
			(КЗ/тонна)			
Жаз	50	Жайыт тоюттары	2 314	1 744	- 570	75
		Даярдалуучу тоюттар	0	0	0	0
		Жалпы	2 314	1 744	- 570	75
Жай	118	Жайыт тоюттары	4 059	5 511	1 452	136
		Даярдалуучу тоюттар	0	0	0	0
		Жалпы	4 059	5 511	1 452	136
Күз	66	Жайыт тоюттары	2 504	3 668	1 165	147
		Даярдалуучу тоюттар	0	0	0	0
		Жалпы	2 504	3 668	1 165	147
Кыш	131	Жайыт тоюттары	0	2 135		
		Даярдалуучу тоюттар	4 969	5 013	44	101
		Жалпы	4 969	7 148	2 179	144
Бардыгы:			13 846	18 071	4 225	131

4. 5 ЖЫЛГА КАРАТА ЖАЙЫТТАРДЫ БАШКАРУУ ЖАНА ПАЙДАЛАНУУ, АЛАРДЫ ЖАКШЫРТУУ ЖАНА РЕАБИЛИТАЦИЯЛОО БОЮНЧА ОРТО МӨӨНӨТТҮҮ ПЛАНЫ

4.1 Фокус топторду сурамжылоонун жыйынтыктарынын негизинде жайыт пайдалануучулардын муктаждыктарын баалоо анализи

Айылдардын жалпы чогулуштарында жана жыйындарында төмөнкү артыкчылыктуу багыттар аныкталды, аларды чечүү климаттын өзгөрүү шарттарында жайыт пайдалануучуларга ыңгайлашууга жана туруктуу өнүгүүгө мүмкүндүк берет:

Өнүктүрүүнүн артыкчылык багыттары

11-таблица

№	Маселе	Иш-чара	Күтүлүүчү жыйынтык
<i>Жайыттарды башкаруу жана пайдалануу боюнча</i>			
1	Эчкили Тоо участкаларда деградациянын белгилери байкалууда	Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүү	Деградациянын себептери аныкталып, алардын алдын алуу боюнча чаралар белгиленди
2	Талды-Булак участкалардагы ротацияны бузгандыктан малдын көп жайылышы байкалууда	Жайыттардагы сезондук ротацияны жакшыртуу жана эс алдыруу менен мал жаюу	Сезондук которуштуруп айдоону киргизүүнүн натыйжасында жакынкы жайыттар жайында толугу менен эс алат, мунун натыйжасында

		системасын жакшыртуу	чөптөр калыбына келтирилет.
3	жайыт участоктору отоо чөптөр менен капталган (мисалы караган)	Бадал менен күрөшүү чараларынын системасын иштеп чыгуу	Жүргүзүлгөн иш-чаралардын жыйынтыгында мал жаюу үчүн 0 га жайыт жеткиликтүү болот.
4	Жаныбарлар ысык стресстен кутулууга же ташуу учурунда аба ырайынын начардыгынан баш калкалоого Эчкили Тоо-жайыттарда жаныбарлар үчүн эс алуу жайлары жана коргоочу көчөттөр жок.	Жаныбарлар үчүн баш калкалоочу жайларды куруу, коргоочу көчөттөрдү отургузуу	Баш калкалоочу жайларды куруунун, бак-дарактарды отургузуунун жыйынтыгында, ысык же бороондуу күндөрдө жаныбарлар баш калкалоо мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат, натыйжада продуктуулугу стресстүү шарттарда төмөндөбөйт.
5	Жазгы мезгилде жайыт тоютунун жетишсиздиги байкалган.	30 га участокко эспарцет үрөөнүн себүү менен сыноо жүргүзүү	Маданий жайыттарды түзүүнүн натыйжасында бул райондо пор-циялуу мал жаюуну уюштурууга мүмкүнчүлүк түзөт. Бул жазгы жаратылыш аймактарына жүктү азайтат.
Жайыт инфраструктуралары боюнча			
1	Талды-Булак жайытын корукка алуу	1457 га корука алып Бетеге, Ран үрөөнү себүү керек.	Тоютун мол болушуна чөптөн уруктарын үрөн менен көбөйтүү.
2	Эчкили жайыты	18 га корука алынды эспарцет, бетеге үрөөнү себилди.	Тоютун мол болушуна чөптөн уруктарын үрөн менен көбөйтүү.
3			
Мал чарбасы жана малдын ден-соолугун коргоо боюнча			
1	Ветеринардык инфраструктуранын объектилердин жоктугу/жетишсиздиги(тосмо/раскол, малма/жуут, Беккари чункуру, кыймылдуу куут каражаттары ж.б.)	Жергиликтүү бюджеттен жана тиешелүү программалардан каржылоо булактарын издөө. Жеткирүүчүлөр менен	Аймактагы ветеринардык инфраструктура толукталып, малдарды кармоо жана ветеринардык кызмат көрсөтүү шарттары жакшыртат.

		<p>кызматташып, керектүү жабдууларды сатып алуу жана орнотуу.</p> <p>Ветеринардык объектилерди үзгүлтүксүз тейлөөнү жана оңдоону уюштуруу.</p>	<p>Жугуштуу оорулардын алдын алуу чаралары натыйжалуу аткарылып, малдын өлүм-житими кыскарат.</p> <p>Ветеринардык иштердин коопсуздугу жана сапаты жогорулайт.</p> <p>Мал ээлерине көрсөтүлгөн кызматтын эффективдүүлүгү өсөт.</p>
2			
3			
<i>Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын потенциалын жогорулатуу</i>			
1	<p>Мамлекеттик жайыт жерлерин жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан натыйжалуу жана сарамжалдуу башкаруу үчүн</p>	<p>Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүү боюнча окутууларды уюштуруу</p> <p>Жайыттарды башкаруу жана пайдалануу боюнча планды жана жайыттарды пайдалануунун ар жылдык планын иштеп чыгууну жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына окутуу</p> <p>Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын өкүлдөрүн жайыттарды башкаруунун укуктук негиздери боюнча окутуу</p>	<p>Жайыттарды башкаруу жана пайдалануу боюнча жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ишин жакшыртууга мүмкүндүк берет</p>

4.2 Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүү боюнча чаралары

Айыл аймагында жайыттарды туура пайдалануу үчүн Беш-Көл, Карагайлы (участкалардын аталыштары) участоктору атайын тандалып алынган, бул аймактарда жыл сайын жайыттардын абалына мониторинг жүргүзүлүп, алынган натыйжалар башка ушул сыяктуу жайыт участкаларынын абалына баа берүү үчүн колдонулат. Мониторингдин жыйынтыктары жайыттарга мал жаюу системасын жана абалын жакшыртуу боюнча чараларды тууралоо үчүн жыл сайын колдонулат. Жайыттардын абалын жакшыртуу боюнча иштерди улантуу жана көрүлүп жаткан чаралардын эффективдүү болуусу үчүн жайыттардын абалына мониторингди жыл сайын жүргүзүү пландалууда.

12-таблица

№	Участок тун аталышы	Жайыттын тиби	Пайдалануу сезону	Аянты, га	Мониторинг жана баалоо жүргүзүүгө тандалып алынган участоктордун аталышы	Жылдар боюнча мониторинг жана баалоо жүргүзүү				
						2025	2026	2027	2028	2029
1	Кок Бука	Жаз тоо	Жаз	932	Четинди	X	X	X	X	X
2	Жийде колот	Жаз тоо	Жаз	527						
3	Дуйшонбай	Жайлоо	Жаз-Жай	734						
4	Кыртыш	Жайлоо	Жаз-Жай	1460						
5	Кок жар	Жайлоо	Жаз, Куз	25	Эчкили-Тоо	X	X	X	X	X
6	Кош Арык	Жайлоо	Жаз,куз	224						
Всего:				3902						
7	Кой Таш	Жайлоо	Жаз, Куз	626	Ташты	X	X	X	X	X
8	Карагат	Жайлоо	Жаз,куз	682						
Всего:				1308						
9	Чаткал	Жайлоо	жай	11072	Чаткал	X	X	X	X	X
10	Дон	Жайлоо	Жаз, Куз	246	Жакынкы жайыттар					
11	Алибек	Жайлоо	Күз кыш	353						
12	Боз Тектир	Жайлоо	Жаз,күз, кыш	956	Кумуштак коктусу	X	X	X	X	X
13	Эгиз Сай	Жайлоо	Жаз кыш	1162						
14	Талды Булак	жайлоо	Жаз кыш	1457						
Всего:				15246						
15	Чол Талаа	Жайлоо	Жаз кыш	3582		X	X	X	X	X

Всего:	3582	Эчкили- Тоо коктуеу					
Итого:	24038						

Жайыттардын абалынын мониторинги жана баалоосунун жыйынтыктары (шаблон) жылдар боюнча ушул Excel программасындагы “Мониторинг жана баалоо” таблицалары менен толтурулат.

Мониторинг жана
баалоо таблицасы.

4.3 Жайыттарды пайдалануу планы

Жайыттардын абалын жакшыртуу үчүн жазгы-күзгү жайыттардын түшүмдүүлүгүн жогорулатуу максатында иреттүү жайыт пайдалануу эрежелерин сактоо жана малдын саны жайыттын сыйымдуулугуна туура келүүсүнө көзөмөл кылуу пландалууда. Жайыттарды которуштуруу планы Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүүнүн (ЖАМБЖны 3-тиркемеден толук тааныша аласыздар) жыйынтыктарынын негизинде жеңил деградацияга учураган участокторду узак мөөнөттүү же 50% эс алдыруу боюнча иш-чаралар төмөндөгү 13-таблицада көрсөтүлгөн.

2025– 2029-жалдарга карата жайыт которуу графиги

13-таблица

Аталышы	№	Участоктордун аталышы	Жайыт аянты, га	Пайдалануу мезгили	Жылдар				
					2025	2026	2027	2028	2029
Жакынкы жайыттар	1	Кош-Арык	224	Жаз, жай, күз	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	2	Кок-Жар	25	Жаз, жай, күз	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	3	Шоро	21	Жаз, жай, күз	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	4	Доку	489	Жаз, жай, күз	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	5	Дон	246	Жаз, жай, күз	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	6	Шалбаа	86	Жаз, жай, күз	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	7	Тегирмен-Сай	98	Жаз, жай,	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
Четинди коктусу	8	Кайракы	730	Жаз, жай,	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	9	Кок-Бука	932	Жылы бою	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	10	Чийди-Колот	527	Жаз	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	11	Дуйшонбай	734	пайдаланылбайт	пайдаланылбайт		пайдаланылбайт		
	12	Боз-Тектир	956	пайдаланылбайт	пайдаланылбайт		пайдаланылбайт		
	13	Кырташ	1460	Жай, күз	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
Эчкили коктусу	14	Эчкили	3 582	Жаз, күз, кыш	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
Кумуштак коктусу	15	Талды-Булак	1457	Жай	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	16	Бостум-Булак	1167	Жай	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
	17	Курама-Тор	352	Жай	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
МТЧ Бостум-Булак	18	Бостум Булак	2 000	Жай	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
УМПЖ Чаткал	19	Чаткал	4 835	Жай	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП	МЖЭСП
Жалпысы			19 920						

4.4 Башка максаттарда жайыттарды башкаруу жана пайдалануу планы

Жайыт пайдалануучулар Кумуштак айыл аймагынын кышында малга төют үчүн чөп жыйнашат ж.б. Ошондой эле картада жер тилкелери башка максаттарга пайдаланылат (картада сөзсүз түрдө көрсөтүү керек).

14-таблица

№	Участоктордун аталышы	Учас токт	Алардын ичинен жайыттарды башка максаттарда пайдаланууга берилген аянты, га
---	-----------------------	-----------	---

4.5 Малдардын ден-соолугун коргоо боюнча иш-чаралар

Малдардын ден соолугун коргоо боюнча орто мөөнөттүү иш-чаралардын максаты айыл аймагынын деңгээлинде ветеринардык кызмат көрсөтүүлөрдү болгон ресурстарды эске алуу жана жылдык планга оңдоолорду киргизүү менен малдардын ээлеринин кирешелерин көбөйтүү иш-чараларын аткаруу аркылуу жакшыртуу болуп саналат.

- Фермердик жана жеке чарбалардын өнүгүү деңгээли малдын жалпы санынын динамикасы, өндүрүлгөн продукциянын өздүк наркы жана кирешелүүлүгү, тоют базасынын абалы сыяктуу стандарттык статистикалык көрсөткүчтөрдүн жардамы менен гана бааланбастан, ветеринардык тейлөөнү өнүктүрүү деңгээлин дагы эске алуу менен бааланууга тийиш.
- Мал чабачылыгы ветеринардык тейлөө менен түз жана кайтарым байланышта. Бир жагынан ветеринардык кызматтын ишинин аз натыйжалуулугу жугуштуу ылаңдардын, малдын өлүмүнүн, өндүрүмдүүлүгүнүн начарлашы, алардын азыктуулугунун төмөндөшү пайда болуу коркунучун жаратат, экинчи жагынан мал чарбачылыкты туруктуу өнүктүрүү сапаттуу ветеринардык кызмат көрсөтүүлөргө муктаждыкты аккумуляциялайт, ошондой эле ветеринардык инфраструктуранын өсүшүнө жана анын натыйжалуу иштешине шарт түзөт.

Малдардын ден соолугун коргоо иш-чараларынын милдеттерине төмөнкүлөр кирет:

- айыл аймагынын деңгээлинде малдардын ден соолугун коргоо боюнча иш-чараларды өз убагында уюштуруу;
- жаныбарлардан жугуучу ылаңдардан адамдарды коргоо;
- болгон ресурстарды пайдалануу жана модернизациялоо аркылуу мал чарба продукциясынын санын арттыруу жана сапатын жакшыртуу, ошону менен бирге эле адамдардын жашоо деңгээлин көтөрүү.

Иш-чараларга негизинен төмөнкүлөр кирет:

15-таблица

№	Көйгөйлөр	Иш-чаралар	Мөөнөтү / жылдар					Каржылоо булактары	Жооптуу лар	Эскертүү
			2025	2026	2027	2028	2029			
I	Ветеринардык инфраструктура объекттеринин жоктугу (раскол, күпкө ваннасы, Беккари чуңкуру, малды жасалма уруктандыруу үчүн көчмө каражаттар, ж.б.)	Ветеринардык инфраструктура объекттерин түзүү/куруу:							Жеке ветеринар, Айыл өкмөтү	
		<ul style="list-style-type: none"> • Кой мончо 		1	1			Жергиликтүү бюджеттин эсебинен		

		<ul style="list-style-type: none"> Айыл жеринде жеке ветеринардык врачтын жумуш ордун түзүү (мекеменин профили, формасы, ишкердиги жана аты, ошондой эле дареги жана иштөө убактысы мамлекеттик жана расмий тилде жазылып, илинип коюучу такта) 	1	1				Жеке ветеринардын каражатынын эсебинин		
		<ul style="list-style-type: none"> Ветеринардык дарылоо үчүн раскол сатып алуу жана куруу 		1	1	1	1	Жергиликтүү бюджеттин эсебинен		
		<ul style="list-style-type: none"> Беккари чуңкурун куруу 		1	1	1	1	Жергиликтүү бюджеттин эсебинен		
2	Айыл аймактын аймагында жана анын карамагындагы жайыттарда өзгөчө коркунучтуу очоктордун жана айрыкча табигый-очоктуу ыландардын болушу жөнүндө маалыматтын жоктугу	Эпизоотиялык коопсуздук боюнча жайыттын абалын текшерүү үчүн материалдардын үлгүсүн алуу: жугуштуу ыландардын козгогучтарынын (патогендүү микроорганизмдер, топурактын жугуштуу ылаңы, ылаңдын козгогучтарынын ортонку ээлеринин түрү, жугуштуу ыландарды таратуучулар/алып жүрүүчүлөр) болушуна, аларды лабораторияга жеткирүү, алынган натыйжаларды анализдөө жана иш-чараларды пландоо		1				Жергиликтүү бюджеттин эсебинен	Жеке ветеринар, Айыл өкмөтү	Ветеринардык кызматтын райондук башкармалыктары менен биргеликте
3	Тоюттарда макро- жана микроэлементтердин: витаминдердин, Са, Ф, селен, ж.б. жетишсиздигинен келип чыккан ыландардын жайылуу өзгөчөлүгү жөнүндө маалыматтын жоктугу	<ul style="list-style-type: none"> Жайыт тоюттарын изилдөө максатында материалдардын (ар түрдүү чөптөрдүн саманын, чөптүн) үлгүсүн макро- жана микроэлементтердин: витаминдердин, Са, Ф, селен, ж.б. өлчөмүн текшерүү үчүн алуу Аларды лабораторияга жеткирүү, алынган натыйжаларды анализдөө жана иш-чараларды пландоо 				1	1	Жергиликтүү бюджеттин эсебинен	Жеке ветеринар, Айыл өкмөтү	

4	Ветеринардык врачтардын кесиптик квалификациясын жогорулатуу	Жеке ветеринардык врачтардын кесиптик деңгээлин жогорулатуу боюнча курстарды, семинарларды уюштуруу (адам)		2	2	2	2	Вет врачтын каражатынын эсебинен	КР СРАЧКИӨ, ВП, айыл өкмөтү жана Ветеринардык кызмат	
5	Инфекция очогунун пайда болушу	Жугуштуу ылаңдарга каршы күрөшүү жана алдын алуу эрежелеринин талаптарына ылайык иш-чараларды уюштуруу	1	1	1	1	1	-	Жеке ветеринар, Айыл өкмөтү	
6	Малдардын ылаңдарына каршы алдын ала эмдөөдө малдын бардык түрүнүн жана жалпы санынын толук камтылбашына уруксат берилет	Малдын санынын толук камтылбагандыгынын себебин талдоо, эпизоотияга каршы иш-чаралардын пландарын ондоо, жаныбарларды идентификациялоо системасын жана НАДИС, РАДИС, ДОГс программаларын киргизүү, малдардын ээлери менен мамлекеттик органдардын ортосундагы келишимдик мамилелер системасына өтүү					1	Жеке ветеринардын каражатынын эсебинен	Жеке ветеринар, Айыл өкмөтү, Вет. кызматы	
7	Малдардын ден соолугун коргоо боюнча иш-чараларды пландоо малдын түрүн жана жалпы санын каттабастан жүргүзүлүүдө, б.а. план реалдуу эмес	Малдардын ден соолугун коргоо боюнча иш-чараларды малдын жалпы башын (идентификация, эсепке алуунун жыйынтыктары боюнча), айыл аймактын табигый-климаттык өзгөчөлүктөрүн, козгогучтардын биологиялык оөрчүшүн эске алуу менен жыл сайын пландоо.						Жергиликтүү бюджеттин эсебинен	Жеке ветеринар, Айыл өкмөтү	
	Малдардын ден соолугун коргоо иш-чаралары тууралуу калк, айрыкча малдардын ээлери, начар маалымдалган	Жергиликтүү массалык маалымат каражаттарын пайдаланып, малдардын ээлери менен аңгемелешүүлөрдү, жолугушууларды өткөрүү аркылуу коммуникациялык иштерди уюштуруу жана ветеринария темасына арналган чакан китепчелерди чыгаруу						Жергиликтүү бюджеттин эсебинен	Жеке ветеринар, Айыл өкмөтү	
9	Малдардын ден соолугун коргоо пландын аткарылышына мониторинг жүргүзүлбөйт	Малдардын ден соолугун коргоо планынын аткарылышына квартал сайын мониторинг жүргүзүү, Жайыт комитетинин отурумдарында мониторингдин жыйынтыгын жыл сайын талкуулоо жана Малдардын ден соолугун коргоо планынын						Жергиликтүү бюджеттин эсебинен	Жеке ветеринар, Айыл өкмөтү	

		аткарылышын жакшыртуу боюнча тийиштүү чараларды көрүү								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

4.6 Айлана чөйрөнү коргоо боюнча чаралар

16-таблица

Экологиялык элементтер	Тийгизген таасири	Айлана-чөйрөгө тийген таасирди азайтуу боюнча сунушталган чаралар	Иш-чараларды ишке ашыруу боюнча институционалдык жоопкерчилик
Топурак	Топурактын деградациясы	<p>Мал башынын деңгээлин жана мал жаюу мөөнөтүн баалоо.</p> <p>Жайытка мал жаюу мөөнөтүн жана санын алмаштыруу.</p> <p>Жайыттарды (желбеген, зыяндуу жана уулуу) отоо чөптөрдөн жана тикенектерден тазалоо.</p> <p>Чөп катмары толук бузулганда жайыттарга чөптү кайра себүү.</p> <p>Фермерлердин жайкы жайыттарды пайдалануусу үчүн аларга дем жана түрткү берүү керек. Жайыт чөптөрүнө тыныгуу берүү жана үрөндөрдүн бышып жетилишин камсыздоо үчүн жайкы жайыттарга ротациялык мал жаюу системасын киргизүү шарт. Мал жайылуучу жайыттарды жыл сайын алмаштыруу мүмкүндүгү каралууга тийиш. Малчылар жайыт чөптөрдүн өсүшү боюнча өзгөрүүлөргө байкоо жүргүзүп турушу зарыл.</p>	Айыл өкмөтү, жергиликтүү жамааттар, жайыт пайдалануучулар

	Чөп катмары	<p>Жайытка жайылуучу малдын алмашуу ырааттуулугу: жылкыларды, бодо малды, койлорду, эчкилерди жаюу.</p> <p>Жайыттарды эс алдыруу: жайыттарга 4-6 жолу пайдаланылгандан кийин эс алуу берилет. Жайыттарды эс алдыруу жайыттардын сапатын жакшыртууда эң негизги ролду ойнойт. Үрөн себүү аркылуу айрым жайыт жерлериндеги чөптүн түрүнүн курамын жакшыртууга болот.</p> <p>Жайыттын деградациясы төмөнкү чектен өтүп кеткен өзгөчө жагдайларда чөптү кайра себүү жана минералдык жер семирткичтерди колдонуу максатка ылайык болуп эсептелет. Жайыттарга минералдык жер семирткичтерди себүү: минералдык жер семирткичтерди колдонуу (азот, фосфор, калий, комплестүү).</p> <p>Жайыттарды малалоо.</p> <p>Жайыттарга кошумча чөп себүү:</p>	<p>Айыл өкмөтү, жергиликтүү жамааттар, Кыргыз мал чарба жана жайыт илим-изилдөө институту, Өсүмдүктөрдү химиялаштыруу, коргоо жана карантин департаменти.</p>
<p>Инфраструктураны (мал айдап өтө турган жөл, көпүрөлөр, жолдор, суу ичүүчү жайлар ж.б.) калыбына келтирүү учурундагы атмосфералык аба</p>	<p>Автоунаалар, курулуш техникасы, ширетүү иштери, сырдоо иштери, цементти, шагылды, ташты түшүрүү.</p>	<p>Чанды болтурбоо үчүн суу себүү жана курулуш аянтчаларын далдалоо жана тосуу сыяктуу чанды басуу чаралары жана тийиштүү турмуш-тиричилик иш-чаралары.</p> <p>Маскаларды, перчаткаларды жана атайын кийимдерди колдонуу.</p> <p>Чаңга сезгич рецепторлорго тийген таасирди эң төмөнкү чекке чейин азайтуу үчүн транспорт каражаттарынын кыймылын чектөө жана ылайыктуу транспорттук каттамды тандоо.</p>	<p>Подрядчик айлана-чөйрөгө тийген таасирди азайтуу чаралардын аткарылышына жооп берет.</p> <p>Иш чаралардын аткарылышына мониторинг жана контролду Айыл өкмөтү, жергиликтүү жамааттар, ОРСП жүргүзөт.</p>

		<p>Төгүлмө материалдарды ташуучу автоунааны чечилме тент менен жабдуу. Курулуш аянтчаларына герметикалык каптарга салынган цементти гана алып келүү.</p> <p>Чаң басуу жана булганууну эң төмөнкү чекке чейин азайтуу үчүн жанаша аймактагы тазалыкты коргоо, курулуш таштандыларынын түшүп калышын болтурбоо талап кылынат.</p>	
<p>Жер үстүндөгү жана жер астындагы суулар</p>	<p>Агып кетүүлөр аныкталган учурда сууну кайра иштетүү продуктулары (тунмалар) менен топурактын жана суунун булганышы; техниканы колдонууга байланыштуу суунун мунай заттары менен булганышы</p>	<p>Атайы бөлүнгөн участкага гана пайдалануу.</p> <p>Курулуш учурунда колдонулуучу тийиштүү базалык курулуш нормалары жана стандарттары.</p> <p>Техниканын майынын агып кетпегендигин күн сайын текшерүү; курулуш участкасында унааны жууга тыюу салуу.</p>	<p>Подрядчик айлана-чөйрөгө тийген тассирди азайтуу чаралардын аткарылышына жооп берет.</p> <p>Иш чаралардын аткарылышына мониторинг жана контролду Айыл өкмөтү, жергиликтүү жамааттар, ОРСП жүргүзөт</p>
<p>Жаныбарлар жана өсүмдүктөр дүйнөсү</p>	<p>Пландалган курулуш аймагындагы Кызыл китепке киргизилген</p>	<p>Кызыл китепке киргизилген өсүмдүктөрдүн түрүн жана малдардын миграция жолдорун изилдөө</p> <p>Курулуш аянтчасын жайгаштыруунун альтернативдүү варианттары</p>	<p>Подрядчик айлана-чөйрөгө тийген тассирди азайтуу чаралардын аткарылышына жооп берет.</p>

	өсүмдүктөр жана жаныбарлар		Иш-чаралардын аткарылышына Консультант мониторинг жана байкоо жүргүзөт. Кумуштак муниципалдык ишкана, ОРСП
Шамал жана суу эрозиясы		<p>Суунун кармалышын камсыз кылуучу уюштуруу системасын жана агротехникалык иш-чараларды иштеп чыгуу, жер кыртышын жумшарткыч же оюлган корпустары бар шаймандар менен жерди айдоо,</p> <ul style="list-style-type: none"> - тилкелерде туташтыргычтарды жана толгомдорду найда кылуу жолу менен жерди айдоо, - чуңкурларды жана үзүлмө тилкелерди пайда кылуу, - чуңкурларды жасоо, - кар токтотуу, - кар эрүүнү жөнгө салуу. <p>Суу эрозиясы менен күрөшүүнүн агротехникалык жолдоруна жерди туур айдоо технологиясы кирет. Тагыраак айтканда, жерди терең айдоо эриген кардын сууларынын натыйжалуу кармалгандыгына байланыштуу топурактын сууну сиңирүүсүн жогорулатат.</p> <ul style="list-style-type: none"> - топуракты жумшарткыч менен жабдылган соконун чымды аңтаргыч бөлүгү менен жерди терең айдоо – контурдук айдоо. <p>4° чейинки тоонун тик боорлорун куралма (тепкичтүү) жол менен айдоо.</p> <ul style="list-style-type: none"> - үзүлмө тилкелерди жасоо. 	<p>Подрядчик айлана-чөйрөгө тийген тассирди азайтуу чаралардын аткарылышына жооп берет.</p> <p>Иш чаралардын аткарылышына мониторинг жана контролду Айыл өкмөтү, Кумуштак муниципалдык ишкана, ОРСП.</p>
Курулуш таштандылары	Жакын аймактын, топурактын жана	Мүмкүн богон учурда таштандылардын бардык түрүн сорттоо, кайра пайдалануу жана иштетүү.	Подрядчик айлана-чөйрөгө тийген тассирди

	суу ресурстарынын булгануусу	<p>Кайра пайдаланылбай жана иштетилбей турган таштандыларды жок кылуу; жергиликтүү компаниялар менен биргеликте таштандыларды өзүнчө таштандылар үйүлгөн жерлерге чыгаруу жана жок кылуу; таштандыларды ачык жерде өрттөөгө тыюу салуу.</p> <p>Курулуш жана демонтаж иштерин жүргүзүүдөн келип чыккан минералдык таштандылар жалпы жана органикалык таштандылардан бөлүнүүгө тийиш, суюк жана химиялык таштандылар сорттолуп, атайын контейнерлерде сакталууга тийиш.</p> <p>Таштандыларды чыгаруу жана утилдештирүү документтери тийиштүү түрдө жүргүзүлүүгө тийиш, анкени алар курулуш аянттарындагы таштандынын талаптагыдай жок кылынгандыгынын далили катары эсептелет.</p> <p>Турмуш-тиричилик таштандылары маселесине келгенде, жергиликтүү СЭС кызматтары таштандыны чогултуу жана утурумдук утилдештирүү үчүн таштанды чогултуучу резервуарларды уюштурууга тийиш.</p>	<p>азайтуу чаралардын аткарылышына жооп берет.</p> <p>Иш чаралардын аткарылышына мониторинг жана контролду Айыл өкмөтү, Кумуштак муниципалдык ишкана, ОРСП.</p>
		Социалдык чөйрө	
Жумушчулардын жана тургундардын коопсуздугу	Курулуш иштериндеги өндүрүш жаракаттары	<p>Курулуш иштерин жана экологиялык коопсуздукту контролдоочу жергиликтүү инспекциялар; жергиликтүү калкка жүргүзүлө турган курулуш иштери жөнүндө тийиштүү түрдө маалымат берилиши керек.</p> <p>Өндүрүш процесстеринин адамдарга жана айлана-чөйрөгө тийгизген терс таасирин азайтуу максатында бардык курулуш</p>	Подряддык уюм

	<p>иштери коопсуздук жана тартипти коргоо методдорун колдонуу менен жүргүзүлүшү шарт. Жеке коргонуу каражаттары коопсуздук стандарттарына (коргоочу атайын баш кийимдерди, маскаларды, зарыл учурда, курларды жана бут кийимдерди сөзсүз түрдө пайдалануу) жооп бериши талап кылынат.</p>	
--	---	--

4.7 Инвестициялар жана иш чаралар

Айыл өкмөттүн негизги пландалып жаткан иш аракети төмөндөгү багыттар боюнча:

- Мал жаюу системасын жакшыртуу
- Жайыттардын абалын жакшыртуу
- Жайыт инфраструктураларын өркүндөтүү жана реконструкциялоо
- Мал чарбасын өнүктүрүү
- Малдардын ден-соолугун жакшыртуу
- Климаттын өзгөрүүсүнө ыңгайлашуу
- Гендер басым жасоо менен киреше алып келүүчү иш аракеттер
- Билим даражасын жогорулатуу

17-таблица

№	Иш-чаралар	Каржы булактары, сом			Жалпы сумма, сом
		Башкалар / долбоорлор	Башкалар (демоорчүлор)	Жергиликтүү бюджет	
<i>2026-жыл</i>					
1	Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүү			3000 с	3000 с
2	Кумуштак участогундагы узундугу 35 км жолду калыбына келтирүү. Чаткал участогунан 25км жолду калыбына келтируу.	700 000 с			700 000 с
3	Айыл чарба малдарын уруктандыруу үчүн көчмө пункттарды уюштуруу	570 000 с			570 000 с
Бардыгы					
<i>2027-жыл</i>					
1	Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүү			3000 с	3000 с
2	Талды-Булак участкасынын жайыттарын жакшыртуу максатында демонстрациялык участкаларды уюштуруу жана орнотуу	1 313 400 с			1 313 400 с
3	Жана башка....				

4					
5					
Бардыгы					
<i>2028 -жыл</i>					
1	Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүү			6000 с	
2	Боо-Терек жана Кыргызстан айылдарынын ортосуна жаңы купка куруу	1 200 000 с	570 000 с		1 770 000 с
3	Алыскы жайыт жерлерди корука алуу эс алдыруу			249 000 с.	249 000 с
4					
5					
Бардыгы					
<i>2029 -жыл</i>					
1	Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүү				
2					
3					
Бардыгы					
Жалпы					

Эскертүү: Жогорудагы багыттар боюнча 17-таблицага иш-чаралар ар бир айыл аймактын муктаждыктарына жараша иштелип чыгат.

4.8 Жайыттарды башкаруу жана пайдалануу боюнча пландын (мындан ары-ЖБПП) аткарылышына мониторинг жана баалоо жүргүзүү боюнча иш-чаралар

18-таблица

№	Иш-чаралар	Методдор	Моонотү	Жооптуу адамдар	Аткаруу далилдери	Индикаторлор
	<i>Даярдоо этабы</i>					

№	Иш-чаралар	Методдор	Мөөнөтү	Жооптуу адамдар	Аткаруу далилдери	Индикаторлор
1	ЖБПП иштеп чыгууга, анын ичинде жайыттардын абалын жооптуу адамдарды аныктоо. Малдын анык санын эсептөө боюнча комиссияны түзүү (ар бир үйдө жана мал короолордо сурамжылоо жүргүзүү).	Талкуулар/су-нуштар	1 күн	Айыл өкмөтү	Протокол, жооптуу адамдардын тизмеси	ЖБППны иштеп чыгуу жана жайыттардын абалын баалоо үчүн жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жооптуу адамдары аныкталды жана комиссия түзүлдү.
2	Расмий статистикалык маалыматты жыйноо	Документтерди карап чыгуу	1 жума.	Айыл өкмөтү	А/А статистика бөлүмүнөн алынган статистикалык маалыматтар жөнүндө справка.	Статистикалык маалыматтар
3	Жооптуу адамдарды окутуу, консультация берүү	Тренинг, консультация берүү, коштоо	2-3 күн	Айыл өкмөтү	Отчет	1-3 тренинг/консультациялар
4	Мониторинг жүргүзүлө турган участкаларду аныктоо	Документтерди, карталарды, ж.б. кароо	0,5 күн	Айыл өкмөтү	Отчет	Участоктордун саны
5	Жайыттардын абалына баа берүү	Талаа жумуштары	3-7 күн	Айыл өкмөтү	Отчет	Бардык керектүү маалыматтар жыйналды
6	Жыйналган маалыматты киргизүү жана иштеп чыгуу, жайыттардын абалы боюнча маалыматтарды талдоо	Кабинеттик жумуш	2-3 күн	Айыл өкмөтү	Маалымат базасы Excel электрондук таблицасы)	Маалымат базасы (Excel электрондук таблицасы), түшүмдүүлүк, жайыт участкалардун абалы жөнүндө маалымат
<i>Иштеп чыгуу стадиясы</i>						
7	5 жылдык ЖБППнын аналитикалык/стратегиялык бөлүктөрүн	Кабинеттик жумуш	1-3 жума	Айыя өкмөтү	5 жылдык ЖБППнын болушу	Негизги бөлүктөр камтылган 5 жылдык ЖБППнын болушу

№	Иш-чаралар	Методдор	Мөөнөтү	Жооптуу адамдар	Аткаруу далилдери	Индикаторлор
	<p>төмөнкү бөлүктөрдү кошуу менен иштеп чыгуу:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Жалпы маалыматтар. ✓ Жайыт ресурстары, инфратүзүмдөр жана алардын абалы. ✓ Малдардын саны, алардын жайытка жана даярдалуучу тоюттарга болгон муктаждыктары. ✓ 5 жылга карата жайыттарды башкаруу жана пайдалануу, аларды жакшыртуу жана реабилитациялоо боюнча жамааттын орто мөөнөттүү планы. 					
	<p>Жайыттарды пайдалануунун ар жылдык планы (мындан ары- ЖПЖП)</p>					
8	<p>ЖПЖПны төмөнкү бөлүктөрдү кошуу менен иштеп чыгуу:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Айыл окмотунун иш аракеттеринин графиги. ✓ Жайыттарды пайдалануу сезону. ✓ Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүү планы. ✓ ___-жылга карата шарттуу мал башынын иш жүзүндөгү саны. ✓ Жайыт пайдалануунун учурдагы жана пландаштырылган системасы. ✓ Жайыттарды, инфраструктурасын жана мал чарбасын өнүктүрүүнүн жана жакшыртуунун планы. ✓ Малдын ден соолугун коргоо тобунун иш- планы. ✓ ___-жылга карата бюджет. 	Кабинеттик жумуш	1-3 жума	Айыл өкмөтү	Жылдык ЖБППнын болушу	Негизги бөлүктөр камтылган жылдык ЖБППнын болушу

№	Иш-чаралар	Методдор	Мөөнөтү	Жооптуу адамдар	Аткаруу далилдери	Индикаторлор
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Жайыттарды мал жаюу жана башка максаттарда пайдалангандык үчүн жыйым. ✓ Жайыттарды пайдалануу режими жана бузуулар үчүн жоопкерчилик. 					
Макулдашуу стадиясы						
9	Жергиликтүү коомдоштуктун жыйынында (чогулушунда) ЖБППнын алдын ала вариантын талкуулоо жана макулдашуу.	Жыйын, сунуштар, комментарий-лер	0,5 күн	Айыл өкмөтү, Жергиликтүү коомдоштук	Протокол. Комментарийлер жана сунуштар көрсөтүлгөн документ	Талкуулардын протоколу. Документ макулдашылган. Бардык сунуштар эске алынды.
10	ЖБППны ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга райондук агрардык өнүктүрүү башкармалыгы (мындан ары-РАӨБ) кем жерин иштеп чыгуу менен макулдашууга жөнөтүү	-	2 күн	Айыл өкмөтү, РАӨБ	Протокол. Комментарийлер жана сунуштар эске алынган документ	Талкуулардын протоколу. Документ макулдашылган. Бардык сунуштар эске алынды.
Бекитүү стадиясы						
11	ЖБППнын финалдык долбоорун жергиликтүү кеңештин сессиясына бекитүүгө жөнөтүү. ЖБППны презентациялоо жана финалдык вариантын жактоо жана бекитүү	Сессия	Жыл башында	Айыл өкмөтү	Жергиликтүү кеңештин органы кароого кабыл алгандыгы жөнүндө кириш номерлүү кат. Протокол	Жергиликтүү кеңештин сессиясынын отуруму, Бекитилген жана мөөр басылган ЖБПП.
Ишке ашыруу стадиясы (ЖБППны ишке ашыруу боюнча иш-чаралардын тизмеги)						
12	Жергиликтүү коомдоштуктун жылдык жыйыны (чогулушу)	Чогулуш	1 күн	Айыл өкмөт	Протокол	Чогулуш
13	Жайыт пайдалануучулар менен келишимдерди түзүү, жайыт билеттерин берүү, төлөмдөрдү жыйноо	-	Мал жаюуга чейин	Айыл өкмөтү, бухгалтер	Келишимдер, квитанциялар	Келишимдердин/би-леттердин, квитанциялардын саны
14	Ветеринардык-профилактикалык иштердин аткарылышын контролдоо	Справканын болушун текшерүү	регулярно	үзгүлтүксүз	ЖДСП, ЖВ	Отчеттор

№	Иш-чаралар	Методдор	Мөөнөтү	Жооптуу адамдар	Аткаруу далилдери	Индикаторлор
15	Мониторингдик толту түзүү, мониторинг боюнча иш-сапарлары чакан долбоорлорду жүзөгө ашыруу боюнча базалык көрсөткүчтөрдү жыйноо	Байкоо жүргүзүү, сурамжылоо, интервью	жолу, чакан долбоор башталганга чейин	ЧДТ	Отчет	Ишке ашыруунун жүрүшү тууралуу отчет
16	Чакан долбоорлорду жүзөгө ашыруу боюнча орто мөөнөттүү көрсөткүчтөрдү чогултуу үчүн мониторинг боюнча иш-сапарлары	Байкоо жүргүзүү, сурамжылоо, интервью	жолу, чакан долбоор боюнча иштин ортосунда	ЧДТ	Отчет	Иштин жүрүшү боюнча отчет
17	Чакан долбоорлорду жүзөгө ашыруу боюнча жыйынтыктоочу көрсөткүчтөрдү чогултуу үчүн мониторинг боюнча иш-сапарлары	Байкоо жүргүзүү, сурамжылоо, интервью	жолу, чакан долбоор боюнча иштин аягында	ЧДТ	Отчет, АКТ	Отчет жана эгерде курулуш долбоору болсо, подрядчиктин өткөрүү акты
18	Чыр-чатактарды чечүү жана жоюу боюнча иш-аракеттер	Сүйлөшүүлөр, жолугушуулар	үзгүлтүксүз	Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары Кут Кумуштак ишканасы	Тартип бузуулардын саны	Ички эрежелер тууралуу маалымат берүү боюнча чогулуштардын жана консультациялардын саны; Тартип бузуулардын саны
19	Жергиликтүү коомдоштуктун мүчөлөрүнө мониторинг жана баалоонун жыйынтыктары тууралуу маалымат берүү.	Чогулуш	Жылына бир жолу	Айыл өкмөтү Кумуштак ишканасы	Протокол	Чогулуш
20	Зарыл учурда иш планына мониторинг жана баалоонун жүрүшүндө алынган жыйынтыктарды эске алуу менен өзгөртүүлөрдү киргизүү	Кабинеттик жумуш	Жылына эки жолу	Айыл өкмөтү Кумуштак ишканасы	ЖБПЖП	Өзгөртүүлөрдүн, толуктоорлордун саны

5. ТИРКЕМЕЛЕР

№	Тиркемелердин аталышы	Документ	Эскертүү
1	Айыл өкмөтү менен Токой чарбасынын ортосундагы “Токой фондундагы жайыттарды убактылуу пайдалануу тууралуу” келишими	 Договор ГЛФ	
2	Жайыт ресурстарынын жалпы мүнөздөмөсү	 Характеристика пастбищных ресурс	
3	Жайыттардын абалына жүргүзүлгөн баалоонун жыйынтыктары	 Мониторинг жана баалоо таблицасы. 2020-жыл	20__-жыл
4	Жайыттардын түшүмдүүлүгү, сыйымдуулугу жана алардын абалы.	 урожёмк.сост.	
5	Жайыттардын инфраструктурасы жана алардын абалы	 Инфраструктура	
6	Жайыттардын абалына мониторинг жана баалоо жүргүзүүнүн планы	 План МиОП	
7	Кыргыз Республикасында “кайчылаш сызыктар” методу менен жайыттардын абалын баалоо боюнча жетекчилик.	 №4-тиркеме "Колдонмо"	
8	Типтүү келишим. (2013-жылдын 13-сентябрындагы N 515 КР Өкмөтүнүн токтому менен бекитилген)		
9	Excel программасында иштелип чыккан бардык таблицалар	 Все таблицы ПСУИП фин.xlsx	Маанилүү! Ушул таблицаларды өзүнчө көчүрүп алуу керек.